

Den almægtige Gud og menneskets vilje - vejledning

Lektionen består af anden del af Explanations: Paradis Exit.

Velkomst og præsentation

Sang og bøn.

Fra sidste undervisningstime og lektierne

Er der spørgsmål fra sidst? Spørgsmål i det hele taget. Lad deltagerne gengive hovedpunkterne fra sidste time.

Lektion 4 om Guds almagt, menneskets frie vilje og det onde

Tal med dem om opfattelsen i islam, der understreger Guds almagt og at alt sker efter Guds vilje. Vi får den skæbne, Gud har bestemt (fatalisme). Islam deler ikke forståelsen af arvesynden, som udtrykker, at ethvert menneske er født som syndere ved, at alle mennesker uundgåeligt synder i deres relationer til Gud og andre mennesker. Samtidig fastholder kristendommen, at mennesket er ansvarligt for sine valg og sine gerninger. I islam fødes hvert menneske uskyldigt, og det er kun gennem menneskets bevidste handlinger, det kan synde. Ethvert menneske er ansvarligt for sit eget liv og sine egne gerninger og belønnes eller straffes derefter.

Øvelse over forestillingen om Guds almagt.

Øvelse – gruppearbejde vedrørende Guds almægtighed

Deltagerne diskuterer parvis følgende spørgsmål (kan også diskuteres i fællesskab)

1. Hvad siger det om Gud, at han er almægtig?
2. Og er der evt. nogen problemer forbundet med at forestille sig Gud som fuldstændig almægtig?

Lad deltagerne prøve at overveje nogle konkrete eksempler, hvor tanken om Guds almægtighed skaber problemstillinger.

Mister man f.eks. et nært familiemedlem ved fuldstændig meningsløs ulykke, vil man ofte som menneske fyldes af et stort hvorfor – og mange vil også have behov for at placere skylden – hvis vi tror på en almægtig Gud, så må skylden alt andet lige placeres der – og spørgsmålet er, hvad det gør ved et menneskes gudsbillede?

Vis Pinocchio og hans snore eller en marionetdukke.

Gud og det onde.

Øvelse – tegn det onde og det vanskelige i verden

Der er hængt nogle store plancher op i lokalet. Her beder du deltagerne om at tegne, skrive eller male alt det onde, sorte, vanskelige og uretfærdige i verden. Alt det der ikke hænger sammen med billedet af en kærlig Gud.

Du kan evt. sætte musik på, mens deltagerne går rundt og udfylder plancherne.

Opsamling

1. Det onde der er menneskeskabt.
2. Det onde der rammer meningsløst.

Spørg deltagerne hvilke ting på plancherne, der er menneskeskabte – og streg dem ud efterhånden. De punkter, der står tilbage, er dem, vi skal forholde os til, når vi i det følgende reflekterer over uretfærdighed.

Øvelse – Bibelen om det onde

Deltagerne skal slå op på følgende tre tekster, der siger noget om forholdet mellem Gud og det onde, og om hvor det onde kommer fra.

Knyt nogle få stikord til hver tekst (se parenteser):

1. Mosebog kap. 3

(Her sættes fokus på fristelsen, det onde fremstilles som en anden magt – som en modpol til Gud. *Satan* på hebraisk betyder *modstander*).

1. Mosebog kap. 6

(Her stammer det onde fra mennesket, mennesket er ”skyld i det onde i verden”).

Esajas kap. 45,5;7

(Det onde kommer fra Gud, evt. som Guds redskab, i form af prøvelse og straf. Teksten kan læses i sammenhæng med Job kap. 1,6, hvor det præciseres, at Satan er en del af den himmelske verden (gudssønnerne)).

Teksterne skal læses i grupper og diskuteres ud fra følgende spørgsmål:

1. Hvordan er forholdet mellem Gud og det onde i disse tekster?
2. Hvor kommer det onde fra?
3. Hvad er forholdet mellem ondskab og Guds almagt i de forskellige tekster?

Der skal sættes ca. 15 min. af til gruppearbejdet. Brug derefter tid på fælles opsamling. Hvad har grupperne diskuteret? Fortsæt evt. diskussionen og kommentér, eller lad deltagerne kommentere på hinandens udsagn.

Overvejelser omkring de tre tekster

Teksterne repræsenterer tre forskellige syn på, hvorfra det onde kommer, og hvad Guds forhold til det onde er:

1. Mosebog kap. 3:

Vi hører, at Eva møder slangen, og at det er slangen, der *frister* Eva til at gøre det, Gud har forbudt. Her kan det altså godt se ud som om, der er to magter på spil: Guds magt over for slangen. Vi kan også sige, at slangen repræsenterer det ondes magt i det hele taget, eller Djævelen. Og hvis der er sådan en magt ved siden af Guds magt, så er Gud jo ikke almægtig. Guds almagt er på en eller anden måde begrænset.

1. Mosebog kap. 6:

Her hører vi, at det ligger i mennesket, at det har en trang eller drift til at gøre det onde. Ondskaben på jorden kommer fra menneskene. Faktisk hører vi, at menneskene er så onde, at Gud fortryder, at han skabte dem! Det er et interessant udsagn. Ganske vist er det entydigt menneskene, der er onde her – ikke Gud, men samtidig ligger det jo i det udsagn, at det er Gud, der har skabt mennesket – og derfor også ham, der har skabt mulighederne for, at menneskene kunne udvikle sig til at være onde.

Esajas kap. 45:

Denne tekst siger direkte, at Gud er ophav til det onde! Det er ikke så ofte, vi hører det! Og så alligevel. Det er en kendt tanke både i Det Gamle Testamente og i forskellige former af kristendommen, at Gud kan bruge det onde som sit redskab: F.eks. kan Gud straffe mennesket. Gud kan bruge guddommelig ondskab til at straffe menneskets ondskab.

Man kan også finde eksempler på, at det onde opfattes som noget, der kommer over mennesket, fordi Gud vil, at mennesket skal lære noget af det. F.eks. tror nogle kristne, at sygdom er en prøvelse fra Gud. *Kom gerne med eksempler på det, hvis du har et eksempel på den holdning, og diskuter, hvorfor denne tanke om at sygdom er en prøvelse fra Gud er meget problematisk.*

Øvelse over Lukas 15:

Øvelse – Den fortabte søn

Diskuter i grupper følgende spørgsmål:

1. Hvad fortælles der om faren, og hvordan vil I karakterisere ham?
2. Hvad er problemet med den yngste søn?" (konkret) *han vil have sin arv og tage hjemmefra/handler dumt. Han bruger sin personlige vilje til at gøre noget, som faderen ikke synes om.*
3. Hvad er problemet i historien?
4. Hvis faderen er Gud og sønnen er mennesket – hvad er så historiens tema?

Spørg deltagerne: Hvem elsker Gud i islam? Få deres svar: Måske svares der I islam lærer man, at Gud elsker dem, der er rene og uden synd og hader dem, der handler forkert. Man kan diskutere dette udtryk: 'Gud elsker os, når vi gør det gode og hader os og er vred på os, når vi gør det forkerte.'

Kontrast fra Lukas 5,1-11. Jesus hader ikke den syndige Simon.

I islam skildres Gud som den meget ophøjede, fjerne og almægtige gud, som mennesket underkaster sig. Mennesket skal være lydigt mod gud og holde guds bud. Selv om islam også understreger guds barmhjertighed, er der hos mange muslimer en frygt for, ikke at have gjort det rette og ikke at have gjort nok. Alle mennesker skal stå til regnskab for deres gerninger på dommens dag. På mange måder minder gudsforståelsen om forståelsen i Det Gamle Testamente.

For muslimer, der bliver tiltrukket af kristendommen, er det i høj grad kristendommens forkyndelse af Guds kærlighed, Guds nåde og Guds nærhed. Gud er som en far og som en ven. Gud lever med i vores liv. Vi lever af Guds kærlighed. Gud møder os for Jesu Kristi skyld med nåde og tilgivelse, så det ikke går os som fortjent. I islam er mennesket selv ansvarligt for sit liv og sine handlinger.

Spørg deltagerne om man kalder Gud for far i islam?

Nej, mange vil sige at det er blasfemi, det er shirk, nemlig at sidestille noget med Gud.

Jesus har lært os at kalde Gud for far. Nærhed, familie, meget tæt relation. Den bedste mulige far. Jesus kaldte endda Gud for Abba, som er et kærligt navn for far - lidt ligesom det engelske Daddy. Jøderne var forargede. Jesus gjorde sig selv ét med Gud, Joh 5,18.

Gennemgå den kommende søndags evangelium

Lektier: Trosbekendelsen læres udenad. Lukasevangeliet 1-2

Slut med bøn og sang, evt. i kirkerummet, evt. lystænding